

I ARA QUÈ, URBANITA?

Tòpics sobre els gitanos

David Castillo

Escriptor

Rebo nombroses reaccions per l'article de la setmana passada en referència al poble gitano. La indignació ha estat compartida per molts membres dels col·lectius gitanos en relació amb la infame sèrie televisiva *Palabra de gitano*, perpetrada per Cuatro. Els documentals incideixen en aspectes superficials del poble romaní i ofereixen una imatge estereotipada i esbiaixada d'aspectes íntims. Com tantes vegades fan els mals periodistes, els programes només busquen el sensacionalisme i els aspectes més tòpics, i obvien les qüestions de fons i els valors dels gitanos, veïns ancestrals i autèntics desconeguts per a la majoria de la població.

Per aquests motius és doblement trista l'emissió, tant pel tractament com per l'oportunitat perduda. M'arriba un comunicat del consell estatal del poble gitano i de l'Institut de Cultura Gitana, una queixa en què incideixen en la diversitat de la cultura gitana: "La dilatada i complicada evolució històrica del poble gitano ha fet que determinades famílies en l'àmbit de la seva privacitat visquin la seva identitat de maneres diverses, i no així la totalitat del nostre poble." És una bona puntualització perquè el programa enganya des del mateix títol, que ofereix situacions particulars en comptes del reclam generalista.

Eternament castigats per la injustícia i perseguits o ignorats, només falta que la televisió atii visions derivades de la morbositat sense cap mena d'anàlisi. Una antropòloga m'envia aquesta cita: "Bus junelo a purí golí e men arate sos guillabela duquelando palal gres e berrochí, preje-nelo a Undebé sos bué men orchí callí ta andiar diñelo andoba suetí rujis pre alangarí..." Més o menys es pot traduir així: "Quan escolto la vella veu de la meua sang que canta i plora, recordant segles passats d'horror, sento Déu que perfuma la meua ànima i al món vaig semblant roses en comptes de dolor."

EL LECTOR ESCRIU

Les cartes adreçades a la Bústia han de portar les dades personals dels seus autors: nom, cognoms, adreça, número de telèfon i número de carnet d'identitat o passaport. Així mateix, cal que no superin les quinze línies o els vuit-cents caràcters d'extensió. ELPUNTAUVI es reserva el dret de publicar-les i escurçar-les. No es publicaran cartes signades amb pseudònim o amb inicials. Els textos s'han d'adreçar a bustia-girona@elpuntavui.cat

Papa català

■ Dant emplaçà quatre papes a l'infern. Un d'ells era un sant baró anacoreta, canonitzat l'any 1313, sant Celestí V, el primer papa que renuncià voluntàriament al papat i que fou immortalitzat per Ramon Llull a la novel·la *Blanquerna*; un altre fou el seu successor, un papa català d'origen, Bonifaci VIII, que propugnava el poder absolut del papa, en els camps espiritual i terrenal. Un dels papables del proper conclave és també un català, el cardenal arquebisbe de Barcelona, Lluís Martínez Sistach, ben situat i connectat en els entrellats de la cúria vaticana, que reuneix tots els requisits per continuar la mateixa política de Joseph Ratzinger, però amb més empena. La història, de vegades, es repeteix.

SALVADOR TARRADES
Gualta (Baix Empordà)

Els tertulians

■ Vull felicitar el Sr. Josep Maria Uya pel seu article *Els tertulians* a El Punt Avui (26.2.13) i pels comentaris que hi fa sobre les tertúlies radiofòniques o televisives que tan abunden. Em sumo totalment al que afirma. Sempre veiem les mateixes persones. A part d'ésser un espectacle lamentable, acaba molt sovint sent una xerrameca. És ben cert que fa temps que tots, polítics, periodistes i, en part, ciutadans, ignorem profundament què vol dir l'ètica professional i la veracitat informativa. Els fets són allò veritablement significatiu, aquelles coses de les quals cal informar, i no confondre tant opinió i informació.

LEONCI PETIT TORNER
Barcelona

Ens en sortim

■ "Ens en sortim, de vegades ens en sortim", canta el cor Àkan al final de l'acte que Somescola va organitzar a l'Auditori Viader amb motiu del Dia Internacional de la Llengua (21 de febrer). Sortir-se'n té una

El català de l'Alguer

■ El 28 de febrer es va fer la presentació del llibre *El català de l'Alguer: una llengua en risc d'extinció*. L'acte es va fer a la ciutat sarda, on encara se sent parlar en català. L'autor és Guido Sari, que va ser bibliotecari de l'Alguer fins a la seva jubilació fa un parell d'anys i amb qui ens uneix una amistat, eminentment epistolar i sobre la llengua catalana. Fa uns quants dies me'n va fer enviar un exemplar. És un llibre prou important per les nombroses dades i pel rigorós estudi de la problemàtica de la llengua i les seves dificultats. I és curiosa la similitud dels entrebancs del català a l'Alguer i a Catalunya. Com a mostra aquests dos exemples:

A la pàg. 34 diu: "No és clar si ens trobem davant de prejudicis lingüístics o d'un irreprimible sentiment de rancúnia i odi contra tot allò que és català."

A la pag. 133: "És la negació que l'alguerès pugui ser considerat varietat de la llengua catalana..."

Em recorda València i el seu valencià...

Ara aquest exemplar és a la biblioteca municipal del poble.

Els de Catalunya tenim la sort –crec que a l'Alguer no tenen res semblant– de tenir la Constitució espanyola que al preàmbul diu: "Protegir tots els espanyols i els pobles d'Espanya en l'exercici dels drets humans, llurs cultures i tradicions, llengües i institucions." A l'article 3r, punt 2: "Les altres llengües espanyoles seran també oficials en les respectives Comunitats Autònomes d'acord amb els seus Estatuts."

I en el seu punt 3: "La riquesa de les diferents modalitats lingüístiques d'Espanya és un patrimoni cultural que serà objecte d'especial respecte i protecció."

No ens podem queixar, els de Catalunya, de tant respecte i protecció, i a més ara tot està garantit pel ministre Wert...

ANTONI MASCORT. Llagostera (Gironès)

certa connotació d'urgència i també de victòria quan s'ha assolit l'objectiu. Nosaltres ens n'hem de sortir com a país malgrat els pals a les rodes de crisis econòmiques i ministres insensibles. Tenim una fita quant a la llengua que és mantenir-la com a estàndard i instrument d'identitat, convivència, supervivència, projecció... per sortir-nos-en.

Almenys una vegada a l'any, el Dia Internacional de la Llengua, fem palès que hi ha mots amb significat en qualsevol racó de la terra i si aquests mots moren, s'esfuma una manera d'entendre's. Si ens volem fer entendre, doncs, necessitem tots els matisos de la nostra, és obvi. I per tant, Somescola aposta pel català com a eina de comprensió i també cohesió i en l'acte del dia 21 de febrer manifestà que si hi ha re-

coneixement i defensa de la parla pròpia i genuïna tant de bressol, de nadala, de cançó, de novel·la, de mercat, de disbauxa, d'universitat, de barri, de cim, de solc... ens en sortirem. Per això l'Àkan canta en català, la consellera es manté ferma en la defensa del català com a llengua vehicular, s'escriu el Decàleg dels drets lingüístics (anomenat Manifest de Girona, promogut pel PEN català i llegit pel Dr. Terrabras), es torna a llegir el Manifest de Somescola del 10 de desembre de 2012: "Per un país de tots, l'escola en català." Per això el dia 9 de març estem convocats intencionadament a la plaça Salvador Espriu "Enllaçats per la llengua" amb l'objectiu de "salvar els mots", els nostres mots i tot el que amb ells conformem, també "ponts de diàleg" en pla-

d'igualtat, mai de submissió. I ens en sortirem.

ROSER FRIGOLA I MACIÀ
Girona

L'Avui d'ahir i d'avui

■ Agraeixo a El Punt Avui d'avui que vulgui compartir el 20è aniversari de la mort de Carles M. Espinalt (1993-2013), col·laborador de l'Avui d'ahir. Tenia un públic fidel. Era un conferenciant d'excel·lent oratòria, conseller i escriptor conegut. Els seus articles reflectien la realitat i la visió del futur de Catalunya. Escrivia clar, convençut i convincent. Despertava consciències endormiscades. L'any 1989, l'Avui d'ahir va silenciar els seus escrits però no la seva veu. Continuà fent les seves conferències mensuals amb una audiència de més de tres-centes persones. Més d'una persona ho recordarà.

Carles M. Espinalt va morir el 2 de març del 1993 i ens deixà un magnífic llegat: l'obra escrita, la filla deixeble que manté viu l'esperit del seu pare, i l'actitud de molts catalans sempre compromesos amb la llibertat i la dignitat de Catalunya. Aquest llegat honora la memòria d'aquest patriota català d'ànima independentista. L'any 1989, va escriure que "Catalunya ha de ser ella mateixa, al marge de si és molt poc diferent d'uns altres pobles. Els pobles, com les persones, no són lliures per allò que tinguin de peculiar, sinó sobretot pel fet d'ésser una entitat pròpia. Una nació és. Per damunt de com sigui." Quan siguem independents, aquest pensament encara serà vigent. És imprescindible recuperar la independència i saber-la mantenir viva dignament, per sempre més.

Desitjo llarga vida a El Punt Avui perquè sé que serà un bon cronista de la independència de la nostra aimada Catalunya.

MARGARIDA BISART
Barcelona

EN SÍSIF

Jordi Soler

